

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS
PAPTESTVÉREKET, ÉS MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ
ÉLET MELLETT ÁLL!**

Különös ünnepélyességgel készült a család a vacsorához, meg akarták ünnepelni frissen érettségizett fiúkat. A fiú ragyogott, kezében az érettségi bizonyítvánnyal fogadta a szülők, testvérek, nagyszülők, nagybácsik és nagynénik gratulációját. Én is nagyon vártam ezt a percet – mondta –, most már papírom van róla, hogy érett vagyok, felnőttnek számítok, egyébként hét hónapja már hivatalosan is nagykorú vagyok. Boldog felszabadultságot érzek, most már mindent úgy intézhetek, ahogy azt én látom jónak. Élhetek szabad akaratommal, azok a kötelékek, amelyek akaratomon kívül mostanáig rám nehezedtek, most már nem kötnek senkihez és sehová. Elmehetek külföldre, megválaszthatom, hogy kivel milyen kapcsolatot létesítek, mivel foglalkozom, nem köt semmi. Persze hálásan köszönöm mindenkinek, amit eddig értem tett. Úgy érted – nézett rá kérdően apja –, hogy például az a tény, hogy akaratodon kívül és beleegyezésed nélkül magyarnak születted, most, hogy érett, nagykorú vagy, többé nem jelent számodra semmit, sem kötelezettséget, sem lehetőséget? Vagy azért – szólt közbe az egyik nagynéni, a fiú keresztanyja –, mert ehhez a családhoz nem te akartál tartozni, most már éretten-nagykorúan függetlenítheted magadat a családtól?

A mai szekularizált és demokratikus társadalmakban általánosan elismerik, hogy minden embernek veleszületett emberi joga, hogy tiszteljék, hogy mindenkit megillet az emberi méltóság és a szabadság, ezt a törvénynek is el kell ismernie. A szabadság azt jelenti, hogy mindenkinek joga van amellett dönteni, ami őt boldoggá teszi, feltéve, ha ezzel másoknak nem okoz kárt. Az ésszerű és igazságos társadalom tiszteletben tartja minden egyes ember döntési szabadságát és a boldogsághoz való jogát, megvédi a polgárait attól, hogy mások szabadságjogainak gyakorlásából származó hátrányuk származzon. Mindenki szabadon élhet a piac kínálta lehetőségekkel, fogyaszthat és árukat hozhat létre, ezeket fogyasztásra felkínálhatja. A piac működését olyan törvények szabályozzák, amelyek a dolgok és emberek értékét csupán a gazdasági haszon szempontjából mérlegelik, az erkölcsi szempontokat ezek alá rendelik. Semmi sem garantálja tehát az egyének esélyeinek egyenlőségét, ennek következményeként a fogyasztói társadalmakban egyre mélyülnek a társadalmi ellentétek, nőnek a szegények és gazdagok közötti különbségek.

Mondjatok példát olyan jelenkori, vagy a múltban végrehajtott állami intézkedésekre, amelyek során sokak szabadságjogainak érvényesülése sérült!

A szekularizált társadalom semmibe veszi az egyén egyediségét, egyre több munkát és mérhető eredményeket követel, a sikert isteníti, a kudarcot megveti, a szexet pedig kikapcsolódásnak, nem pedig tartós és kreatív partnerkapcsolatnak tartja. Mindez nagyon is nyilvánvaló következménye annak, hogy a mai ember nem hisz abban, hogy minden egyes ember Isten alkotása. Sőt, mivel Isten teremtett világába nemcsak az emberi faj tartozik, ami igaz az emberre, igaz az összes többi létezőre is. Tehát nem tekinthetjük a körülöttünk lévő világot zsákmánynak, amelyből azt és annyit veszünk el magunknak, amit és amennyit csak megkívánunk. Az ökológiai krízis idején egyre sürgetőbbé válik, hogy belássuk: a teremtett világ nem a tulajdonunk, bár Isten nekünk készítette, de előbb kapcsolódik Istenhez, és csak utána hozzánk.

Az emberi világ csak úgy, mint a természet, titokzatos módon Istenhez kapcsolódik, Isten nekünk szánt ajándéka. Ha tisztelettel és szeretettel bánunk az emberekkel és a teremtett világ egészével, az nemcsak ezt az alapvető hozzáállást fejezi ki, hanem azt is, hogy nyitott szívvel, reménykedve várjuk, hogy az adott helyzetben számunkra feltáruló világ Isten milyen ajándékát rejti. Ez egyszerre önzetlen, hiszen nem az számít, hogy én mit várok a teremtett világtól, hanem az, hogy Istennek mi a célja vele, ugyanakkor önző is, amennyiben felismerem, hogy én magam sem tölthetem be Isten nekem szánt tervét, ha a többiek élete

nem illeszkedik Isten tervébe. Minden ember felelős tehát azért, hogy mindenki szabadon élhessen az Isten által felkínált ajándékokkal.

A teremtés hatodik napján „Isten látta, hogy mindaz, amit alkotott, nagyon jó.” (Ter 1, 31) Hogyan tudod gyerekeidet rávezetni arra, hogy mindenben meglássák a jót, a nehézségekkel pedig Istenbe vetett bizalommal szálljanak szembe?

A keresztény ember számára az emberi méltóság – és így az emberi jogok bármilyen eszméje – azon a felismerésen alapszik, hogy eredetileg minden egyes személy Istenhez kapcsolódik, még mielőtt bárkivel vagy bármivel kapcsolatba kerülne. Isten örökkévaló célja határozza meg, hogy kik vagyunk és kivé válhatunk, és ezt semmilyen e világi erő vagy körülmény nem változtathatja meg. Az ember elutasíthatja ezt a hivatást, és megteheti, hogy makacsul nem vesz róla tudomást, de Isten nem szűnik meg őt hívni és neki felajánlani mindazt, ami hivatásának betöltéséhez szükséges. És hogy milyen mértékben fogadjuk vagy utasítjuk el ezt a hívást, annak örökkévaló következményei vannak.

Ez azt jelenti, hogy valahányszor egy másik emberrel találkozom, misztériummal állok szemben. Életének, egzisztenciájának van egy olyan rétege, amely hozzáférhetetlen számomra, és amely fölött nincs hatalmam, mert az csakis az Istennel való viszonyában létezik. Isten mindenkit külön-külön „titokban” szólít meg, akár hallgat rá, akár nem törődik vele. Üzenetéhez senki más nem férhet hozzá, csak a megszólított. Minden embernek tisztelettel tartozom – ez része annak a tiszteletnek, amellyel Istennek tartozom, aki létrehív és éltet mindannyiunkat –, és pedig nem azért, mert veleszületett jogai vannak, amelyeket megkövetelhet és érvényesíthet, hanem azért, mert van az életének egy olyan dimenziója, amelyet a maga teljességében soha meg nem ismerhetek. Ebből a dimenzióból érkezett a világba az isteni tervbe illeszkedve, egyedi képességekkel és lehetőségekkel felruházva. A keresztények nem azért elkötelezettjei az emberi jogoknak és az emberi méltóságnak, mert ezeket a törvény garantálja, hanem azért, mert erre indítja őket az Istennek és a minden embernek kijáró tisztelet.

Az emberi világban tehát senki sem felesleges, senki sem „selejt”. Mindenkire szükség van a közjó érdekében. Egy emberi élet kudarca azért tragikus és rettenetes, mert így Isten tervéből valami egyedi és megismételhetetlen hiúsul meg. Az evangélium azt tanítja, hogy az emberi személynél semmi sem hasonlít jobban Istenhez, és egyetlen emberi személy értékesebb minden más lénynél. Minden egyes ember méltó a tartós és megkülönböztetett figyelemre, teljes odaadást és törődést érdemel, akár szegény, akár gazdag, akár egy napig él, akár kilencven évig. Egy ember értékét nem állapíthatjuk meg pusztán abból, hogy mennyire sikeres vagy produktív. Az értékességnek van egy olyan dimenziója, amit nem lehet és nem is kell sikerekkel bizonyítani, és aminek semmi köze a társadalmi elvárásokhoz. Ugyanígy tiszteletet érdemelnek és törődnünk kell azokkal is, akik nem felelnek meg egyre türelmetlenebb és egyre többet követelő kultúránk elvárásainak, akik nem tudják felvenni a túlfeszített tempót. A keresztény emberszemléletből – amely szerint az Istennel való viszonyunk minden egyéb kapcsolatot megelőz – következik a munka és a kitartó igyekezet tisztelete, de az is, hogy értékes a pihenés, és értékes az a képességünk, hogy nemcsak adni tudunk, de elfogadni is.

Milyen módon tudod tisztelettel elhárítani a te emberi méltóságodat semmibe vevők ellened irányuló támadását anélkül, hogy magad és családod ennek kárát látná?

A házasságban is két misztérium találkozik, és több évtized sem elég ahhoz, hogy mindketten megfejtsek egymás titkát. A szexuális vonzalom idővel veszíthet szenvedélyességéből, de a másik személy egyedisége folyamatos izgalom és vágyakozás forrása marad. Nem azért van válságban a szexuális erkölcs a fejlett világban, mert nem tartunk be bizonyos szabályokat, hanem azért, mert nem érzékeljük, hogy a másik ember misztérium, és így nem halljuk meg a hívást, hogy személyiségének titkával egy életen át ismerkedjünk, és egy életen át gyönyörködjünk benne.

Édes fiam - szólalt meg a fiú édesanyja -, amikor majd' húsz éve megtudtam, hogy érkezel, hálát adtam Istennek, és arra kértem, hogy segítsen téged egész életedben, adja meg neked azt, hogy megértsed: mit kíván tőled Isten, mire hív, hogy ott keresd a boldogságodat, ahol azt Ő számodra elkészítette. Manapság az embert sok minden sokfelé csábítja, látszólag rengeteg lehetőség közül választhat. Igazán boldog azonban csak akkor lehet, ha az Isten által számára kijelölt útra lép. Ezt kell megtalálnia, erre kell irányítania lépteit. Mindenkinek magának kell megtalálnia ezt az utat, addig kell keresnie-kutatnia, amíg meg nem érti, hova hívja-küldi Isten. És ha te úgy érzed, hogy Isten téged a világ túlsó végére hív, hogy ott teljesítsd akaratát, akkor fájdalommal, de boldogan fogom én is mondani: Uram, legyen meg a te akaratod!

Bíró László tábori püspök
az MKPK Családbizottságának elnöke
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke